

Střední odborná škola podnikání a obchodu, s.r.o., Rejskova 4, Prostějov

ŠKOLNÍ PROGRAM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

na období 2023 - 2028

V Prostějově, dne 30. 8. 2023

Vypracovala: Mgr. Jana Burešová
koordinátor EVVO

Schválil: Ing. Marek Moudrý
ředitel školy

EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (dále jen EVVO) se týká všech věkových skupin, od nejmenších až po dospělé. Má stejný význam jako environmentální výchova nebo i ekologická výchova. Je jedním z klíčových nástrojů ochrany životního prostředí a také jedním z prostředků k naplnění udržitelného rozvoje.

EVVO zahrnuje aktivity v rámci formálního vzdělávání (probíhající ve školách), neformálního vzdělávání (volnočasové aktivity) a také informálního učení (v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců) zaměřené na oblast životního prostředí.

EVVO klade důraz na poznávání životního prostředí, na uvědomění si nezbytnosti zachování podmínek života, vztahu člověka a životního prostředí a také udržitelného rozvoje. Hlavním cílem je utváření takových postojů člověka k prostředí, které by vedly k udržitelnému rozvoji života na Zemi.

Podstatou vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR) je osvojení si takových způsobů myšlení, rozhodování a chování jedince, které vedou k udržitelnému jednání v osobním i pracovním životě. Důležité je pochopení propojení a vzájemných souvislostí ekonomických, sociálních a environmentálních hledisek rozvoje na všech úrovních – lokálních, národních i globálních.

Školní program environmentální výchovy (ŠPEV) je doporučeným a důležitým dokumentem školy, vychází z platné legislativy a zohledňuje specifika naší školy. Obsahuje způsob realizace EVVO včetně konkrétních aktivit naší školy, a také její SWOT analýzu a stanovené indikátory pro evaluaci. Při realizaci ŠPEV se předpokládá spolupráce koordinátora EVVO, vedení školy, správních zaměstnanců, pedagogického sboru a žáků školy.

Školní program EV obsahuje:

1. Charakteristika školy
2. EVVO na škole
3. Školní koordinátor a Eko-tým
4. SWOT-analýza výchozího stavu
5. Legislativní nástroje
6. Dlouhodobý plán EVVO a VUR
7. Evaluace EVVO
8. Krátkodobý plán – je součástí ŠPEV, tvoří však samostatný dokument a je vytvářen vždy na aktuální školní rok.

1. Charakteristika školy

Škola byla zařazena do sítě středních škol v srpnu roku 1994. Jedná se o školu soukromou, jejím zřizovatelem je DOMA–MORAVA holding, a.s. Škola se nachází v historické budově (původně zde byla ZŠ) v centru města Prostějova. Vlastníkem školní budovy je město Prostějov. V budově školy je menší tělocvična s také školní jídelna. Jedná se pouze o výdejnu stravy, obědy jsou sem dováženy. V areálu školy je také menší venkovní hřiště. Bohužel kolem školy je málo prostoru pro zeleň.

Škola nabízí čtyřleté studijní obory ukončené maturitní zkouškou se zaměřením na ekonomické předměty a klade důraz na výuku cizích jazyků, atraktivitu vzdělávacích programů a pozitivní školní klima. Škola nabízí tyto studijní vzdělávací programy: Mezinárodní obchod, Marketing turismu a wellness služby, Marketingové komunikace, Sportovní management a Animátor volného času. Studenti mohou během studia získat profesní kvalifikaci a to: Specialista marketingu a Průvodce cestovního ruchu.

Posláním naší školy je poskytnout kvalitní všeobecné a odborné vzdělání, rozvíjet osobnost každého žáka tak, aby byl schopen samostatně myslet, svobodně se rozhodovat. Kromě anglického jazyka mohou studenti na škole studovat – němčinu, španělštinu, ruštinu či italštinu. V posledním ročníku je navíc předmět bussinesenglish. Studenti naší školy se účastní výměnných pobytů Erasmus+ nebo projektů E-Twinning.

Na škole působí celkem 23 pedagogů, z nichž někteří jsou externí učitelé a také odborníci z praxe a dále 6 nepedagogických pracovníků. Za dobu své existence školu absolvovalo více než 1 300 studentů. V současnosti na škole studuje cca 230 studentů.

2. EVVO na škole

Environmentální výchova je z většiny uskutečňována v rámci předmětů – Základy přírodních věd (základy fyziky a chemie v 1. ročníku) a Ekologie a výchova ke zdraví. V ostatních všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech je EVVO uskutečňována především prostřednictvím průřezového tématu - Člověk a životní prostředí.

Předmět - Ekologie a výchova ke zdraví mají žáci všech vzdělávacích programů ve 2. ročníku v dotaci 2 hodiny v týdnu. Pro výuku se vychází z učebnice – Základy ekologie, od RNDr. Kvasničkové, CSc. Výuka v předmětu je rozdělena do 4 tematických okruhů:

- Život – zaměřuje se na vznik a vývoj života na Zemi, základy biologie a dědičnosti a evoluci
- Člověk a zdraví – věnuje se stavbě lidského organismu, složkám potravy a jejich významu, zdravému životnímu stylu a civilizačním nemocem
- Obecná ekologie – výuka je zaměřena na vztahy mezi organismy a prostředím, abiotické a biotické podmínky života, ekosystémy a koloběhu látek v přírodě
- Člověk a životní prostředí – v rámci této kapitoly se věnujeme dopadům činností člověka na životní prostředí, přírodním zdrojům energie a surovin, odpady a jejich třídění a recyklace, globálním problémům lidstva, životnímu prostředí v ČR a také zásadám udržitelného rozvoje na Zemi

Ve výuce tohoto předmětu se využívají následující metody a formy práce:

- výklad
- řízený rozhovor
- prezentace samostatných žákovských prací
- zprostředkování učiva pomocí multimediální techniky
- týmová práce na úkolu s porovnáním výstupů jednotlivých týmů
- diskuze s přijetím demokratického názoru většiny
- samostatné úkoly vypracované na základě samostatného vyhledávání informací (literatura, internet)

Pro studenty jsou vytvářeny pracovní listy k některým probíraným tématům, které slouží pro práci v hodinách a pro žáky představují formu zápisu.

Dalšími stálými aktivitami v rámci EVVO jsou:

- programy v Ekocentru Iris v Prostějově, kterých se žáci účastní
- úklid biokoridoru Hloučela,
- návštěva botanické zahrady v Prostějově

Snaha o zařazení dalších aktivit (některé z nich se podařilo uskutečnit v loňském školním roce):

- exkurze - Muzeum Prostějov, Hvězdárna Prostějov nebo Hvězdárna a Planetárium Brno, Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně apod.
- spolupráci s dalšími organizacemi jako např.: Fair Trade, hnutí Duha, Člověk v tísni, Greenpeace, Charita Prostějov, atd.

Dále by bylo vhodné do výuky zařadit více projektových dnů či různých her s přírodovědnou tematikou. V dubnu tohoto roku proběhl po dlouhé době na naší škole i Den Země, který si zorganizovali žáci 2. ročníku. Vytvořili spoustu zajímavých úkolů pro žáky 1. ročníku, kteří si díky tomu odnesli spoustu zážitků a také vědomostí. Bylo by vhodné, aby se Den Země stal u nás na škole akcí pravidelnou a uskutečňoval se každý rok.

Po praktické stránce jsou žáci vedeni ke správnému nakládání s odpady. V každé učebně jsou umístěny nádoby na třídění odpadu (papír, plast a směsný odpad). Na škole jsou ve všech prostorách úsporné zářivky a je snaha vést žáky k šetření elektrickou energií a šetrnému nakládání s vodou. Bohužel ne všichni žáci dostatečně třídí odpad a šetrně nakládají s elektrickou energií a vodou.

3. Školní koordinátor a Eko-tým

Do funkce školního koordinátora byla ředitelem školy ustanovena od začátku školního roku 2022/23 Mgr. Jana Burešová absolventka Přírodovědecké fakulty OU (obor: Aplikace matematiky v ekonomii), vyučující předmětů: matematika, ekologie a výchova ke zdraví, wellness služby a podnikání v praxi. Specializační studium pro koordinátory EVVO v Šumperku, které organizuje Klub ekologické výchovy (KEV), úspěšně absolvovala 8.6.2023.

Školní eko-tým bude fungovat od září školního roku 2023/24 a je vytvořený ze zástupců:

Vedení školy: - Ing. Marek Moudrý, ředitel školy

Pedagogů: - Mgr. Jana Burešová, koordinátor EVVO, vyučující EKV, MAT, WEL

- Mgr. Lucie Kalábová, vyučující MAT, ZVP, GEO

- Mgr. Václav Stodůlka, vyučující ICT, ADO, PKO

Žáků školy: - každou třídu bude zastupovat minimálně jeden zástupce

4. SWOT-analýza výchozího stavu

Silné stránky:

- propagace a prezentace školy – web školy, facebook školy, Dny otevřených dveří, Burza středních škol
- účast na různých projektech – Erasmus +, E-Twinning
- materiální a technické vybavení školy
- účast na veřejně prospěšných akcích – Srdíčkové dny, Uklid'me svět
- fungující školní parlament
- certifikovaný koordinátor EVVO
- ekologizace provozu školy – třídění odpadu, úsporná osvětlení, zrekonstruované toalety

Slabé stránky:

- málo zeleně kolem školy
- chybí propagace EVVO
- nezájem ze strany studentů
- malé množství projektových dnů
- aktivity EVVO nejsou prezentovány na webových stránkách školy
- ostatní pedagogové nejsou dostatečně informováni o EVVO

Příležitosti:

- finanční nástroje – dotace, sponzorské dary
- spolupráce s různými organizacemi
- exkurze zaměřené na EVVO
- zapojení do projektů vyhlašovaných v průběhu roku
- spolupráce se zahraničními školami
- další vzdělávání v oblasti EV

Hrozby:

- konkurence ze strany jiných škol v regionu
- nízký počet studentů
- nedostatek finančních prostředků
- malá nabídka vzdělávacích programů ze strany různých organizací

5. Legislativní nástroje

Mezi **závazné legislativní nástroje** EVVO patří:

- Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí:
 - stanovuje přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí
 - stanovuje vzdělávání a výchovu v oblasti ŽP:
 - MŽP zpracovává Státní program EVVO v ČR
 - MŠMT ve spolupráci s kraji a obcemi má podporovat EVVO vycházející z principů UR
- NS VUR = Národní strategie výchovy pro udržitelný rozvoj:
 - garantem je MŠMT, řízeno Radou vlády pro UR
- Krajské koncepce EVVO:
 - jsou schválené krajským zastupitelstvem a navazují na celostátní dokumenty
 - uvádí úkoly pro organizace zřizované krajem,
 - podporuje zřizování středisek a center EV v kraji
 - upravuje financování EVVO a VUR v kraji (přímá finanční podpora, granty)
- RVP odborného vzdělávání - učební dokument MŠMT:
 - stanovuje přímé vzdělávání EV na SŠ a to v rámci přírodovědného vzdělávání, které obsahuje vzdělávání fyzikální, chemické, biologické a ekologické a to s dotací min. 4 hodiny týdně za celou dobu vzdělávání
 - EV je uplatňováno také prostřednictvím průřezového tématu: Člověk a životní prostředí
- ŠVP – vytváří si každá škola podle příslušných RVP

Mezi **doporučující legislativní nástroje** EVVO patří:

- Státní program EVVO a jeho akční plán 2016-2025:
 - schvaluje jej MŽP
 - k ŠP EVVO se vypracovávají akční plány na příslušné období, které se promítají i do školství
- Metodický pokyn MŠMT – má charakter doporučení

6. Dlouhodobý plán EVVO a VUR

Dlouhodobé cíle byly stanoveny ve spolupráci s vedením školy a na základě provedené SWOT analýzy na následujících pět let a to od začátku školního roku 2023/24.

Dlouhodobé cíle:

1. Cíle v oblasti provozu a organizace školy:

- vytvoření fungujícího eko-týmu tvořeného učiteli i žáky školy
- propagace EVVO na webu školy (fotodokumentace z akcí pořádaných v rámci EVVO) i v prostorách školy (nástěnka EVVO)
- efektivní třídění odpadů ve třídách, na chodbách i kabinetech
- umístění vytríděného odpadu do příslušných nádob na dvoře školy
- minimalizovat spotřebu elektrické energie a vody

2. Výchovně vzdělávací cíle EVVO – organizace výuky:

- vytvořit návyky potřebné pro ochranu životního prostředí
- vést žáky k ekologickému myšlení a jednání
- poznávání místních a regionálních problémů ŽP
- více začlenit EVVO do jednotlivých všeobecných a odborných předmětů
- získat návrhy aktivit v rámci EVVO od studentů i pedagogů prostřednictvím eko-týmu, vybrat vhodné návrhy a ty realizovat
- zařazení projektových dnů
- zapojení žáků do soutěží
- začleňování průřezového tématu: Člověk a životní prostředí do jednotlivých předmětů

3. Možnosti financování EV mimo rozpočet školy

- využít některou z dotací v oblasti EVVO

4. Cíle v oblasti spolupráce školy s organizacemi zajišťujícími EVVO:

- spolupráce s ekocentry nebo jinými organizacemi

5. Cíle v oblasti dalšího vzdělávání pracovníků:

- účast na seminářích a exkurzích zaměřených na EVVO
- zlepšit spolupráci a komunikaci mezi koordinátorem a ostatními učiteli

7. Evaluace EVVO

Evaluace EVVO bude na škole probíhat na konci každého školního roku, kdy dojde k vyhodnocení krátkodobého plánu školy. Splnění cílů dlouhodobého plánu bude vyhodnoceno po pěti letech, tedy na konci školního roku 2027/28.

Jako nástroje hodnocení byly zvoleny tyto identifikátory:

1. Identifikátory v oblasti managementu školy:

- vedení školy podporuje činnost koordinátora EVVO
- spolupráce koordinátora EVVO s kolegy
- pracovníci školy se aktivně zapojují do akcí v rámci EVVO
- koordinátor EVVO se účastní konferencí, seminářů a dále se vzdělává
- koordinátor EVVO spolupracuje s ekocentry a jinými organizacemi
- koordinátor EVVO zabezpečuje finanční prostředky pro realizace EV
- škola propaguje své aktivity v oblasti EVVO

2. Identifikátory v oblasti výchovy a vzdělávání:

- oblast EVVO a VUR je integrována do ŠVP
- součástí EVVO a VUR jsou exkurze a výukové programy
- žáci jsou zapojeni do práce eko-týmu
- žáci jsou zapojeni do soutěží

3. Identifikátory v oblasti zdraví a sociálního prostředí:

- žáci se účastní sportovních akcí
- žáci i učitelé zlepšují estetiku školního prostředí
- školní stravování odpovídá požadavkům zdravého školního stylu

4. Identifikátory v oblasti provozu školy:

- správné třídění papíru, plastu a směsného odpadu (a řádné označení nádob)
- vytríděný odpad je ukládán do odpovídajících kontejnerů u školy
- sběr použitých baterií
- každoroční vyhodnocení spotřeby energií a vody